

Kulturni bazar

2024

PROGRAM STROKOVNEGA USPOSABLJANJA

20. marca 2024

v Cankarjevem domu, Prešernova cesta 10, Ljubljana

16. Kulturni bazar prinaša bogat program strokovnega usposabljanja. Več kot štirideset dogodkov na ta dan **udeleženkam in udeležencem omogoča, da si program oblikujete po svojih potrebah in željah.**

Osrednja tema Kulturnega bazarja 2024 je **Bivanje v sožitju – kultura in umetnost za varen in spodbuden svet.** Predavanja, predstavitve, delavnice, razstave in pogovori bodo poudarili pomembno vlogo kulture in umetnosti pri ustvarjanju varne, spodbudne in vključujoče skupnosti, s poudarkom na vzgojno-izobraževalnem okolju. Predstavili bomo kulturno-umetnostne vsebine vseh področij umetnosti, ki naslavlja bivanje v sožitju, hkrati pa bomo z različnimi kulturno-umetnostnimi dejavnostmi izpostavili primere dobrih praks različnih ustvarjalnih partnerstev.

Strokovno usposabljanje namenjamo:

- strokovnim delavkam in delavcem iz vzgoje in izobraževanja:
 - vrtcev, osnovnih in srednjih šol,
 - osnovnih šol s prilagojenim programom ter zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami,
 - glasbenih šol, dijaških domov, ljudskih univerz,
 - Zavoda RS za šolstvo, Centra RS za poklicno izobraževanje, Centra šolskih in obšolskih dejavnosti, CMEPIUS-a, Andragoškega centra RS idr.,
- strokovnim delavkam in delavcem ter študentkam in študentom različnih fakultet in akademij;
- strokovnim delavkam in delavcem iz kulture ter kulturnim ustvarjalkam in ustvarjalcem;
- strokovnim delavkam in delavcem širše strokovne javnosti, ki lahko pri svojem delu vključujete kulturnovzgojne vsebine;
- načrtovalkam in načrtovalcem politik ter strokovnim delavkam in delavcem na pristojnih ministrstvih in državnih ustanovah, ki v različnih resorjih skrbite za programe in projekte za otroke in mladino;
- načrtovalkam in načrtovalcem politik ter strokovnim delavkam in delavcem v občinah in lokalnih skupnostih, ki skrbite za kulturo in izobraževanje oz. družbene dejavnosti;
- staršem in drugim družinskim članicam in članom ter vsem, ki želite otrokom in mladim približati kakovostne kulturne vsebine, jim zagotoviti ustvarjalno preživljanje prostega časa ali pa skrbite za kakovostno družinsko kulturno pismenost;
- vsem, ki vas zanimata kultura in kulturno-umetnostna vzgoja.

Udeležba na strokovnem usposabljanju je za vse udeležence brezplačna.

Partnerji

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA ZDRAVJE

MINISTRSTVO ZA
NARAVNE VIRE IN PROSTOR

CMEPIUS
Center RS za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja

CPI
CENTER RS ZA
POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE

Častna pokroviteljica

Medijski partner

PRIJAVE

Udeležbo na strokovnem usposabljanju Kulturni bazar 2024 si zagotovite z e-prijavo, ki je vaša vstopnica na izbrane dogodke.

Program je zasnovan tako, da so vsebine zanimive za vse našete skupine strokovnih delavk in delavcev, zato tega pri posameznih dogodkih ne navajamo posebej. Pri dogodkih, pri katerih je vsebinski poudarek prilagojen določeni skupini v okviru vzgojno-izobraževalnega sistema, je to posebej označeno (vrtec – V, osnovna šola – OŠ ali posamezna vzgojno-izobraževalna obdobja – VIO: OŠ1 – prvo VIO, OŠ2 – drugo VIO, OŠ3 – tretje VIO, srednja šola – SŠ).

Če si želite izbrati program, ki vam bo najbolj po meri glede na zanimanje in področje dela, vam priporočamo, da se prijavite čim prej, **saj je število sedežev v dvoranah in predavalnicah omejeno.**

Prijavo pošljite čim prej, najpozneje pa do 13. marca 2024.

Potrdilo o udeležbi na strokovnem usposabljanju lahko prejmete vsi, ki se udeležite dogodkov v skupnem obsegu **vsaj osmih šolskih ur.**

Udeležite se lahko tudi le posameznih dogodkov, vendar je tudi v tem primeru **potrebna e-prijava (kot vstopnica).**

Izrazi v besedilu, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za oba spola.

8.45–10.00

Pozdravni nagovori

Cankarjev dom, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
Ministrstvo za kulturo

Magija, imenovana umetnost,

plenarno predavanje

Predava: Irena Štaudohar

Kaj se zgodi v nas, ko gledamo predstavo ali sliko, beremo roman, poslušamo skladbo? Kakšna magija je v umetnosti, da zna premakniti naše misli in čustva? Ko beremo literaturo, vstopimo globoko v življenje drugega bitja, razumemo njegove motive, si delimo njegova čustva in doživljamo njegovo usodo, čeprav je čisto drugačna od naše.

Zakaj so se človeški možgani razvili tako, da imajo radi zgodbe? Kakšen je namen pripovedovanja zgodb? Nevrologi pravijo, da gre za pomembno evolucijsko prilagoditev, ki nam omogoča, da tako svoje življenje občutimo kot skladno, urejeno in polno pomenov. Dogodki, ki jih doživimo, se v izkušnjo spremenijo šele, ko jih interpretiramo in osmislimo, pri čemer nam lahko umetnost zelo pomaga, saj pred nas postavlja podobe, ki bi si jih sami težko zamislili, in vprašanja, ki bi si jih sami težko zastavili.

Umetnost je skrivnostna tudi zato, ker še vedno ne vemo, od kod pride navdih. Kako nastane pesem? Kako slikar v glavi vidi sliko? Ni čudno, da pisatelji tako radi govorijo o tem, da jim nekdo drug šepeta roman, in slikarji, da neka druga sila zunaj njih vodi roko, kadar slikajo. Kako ustvariti nekaj iz nič, kako potegniti zajca iz klobuka ...

Danes se zdi, da živimo v času, ko ustvarjalnost izgublja svojo ceno. In vendar, kaj smo brez umetnosti? Žal besede, kot sta napredek in razvoj, povezujemo le z gospodarstvom. Nič več ne razmišljamo, da se znajo razvijati in spreminjati tudi modrost, čustvovanje, medčloveški odnosi. Še beseda svoboda ima samo potrošniški pomen, svobodni smo – se nam zdi – le takrat, ko si lahko kupimo, kar si zaželimo.

Sodoben svet je razdrobljen, individualiziran, nove ideje pa se najlepše plemenitijo v skupnosti, ki prav tako izginja. Kot v enem od svojih esejev piše poljska nobelovka Olga Tokarczuk, smo včasih vsaj poskušali zaobjeti svet v celoti, ko smo gradili njegove kozmogonične in ontološke vizije, si zastavljali vprašanja o njegovem smislu. V sodobnem svetu pa se zapiramo »v svojo mehurčkasto sfero izkušenj, ki nam blokira dostop do izkušenj in misli drugih«.

Svet pa bomo lahko na bolje spremenili le, če ga bomo začeli pripovedovati drugače. In spet smo pri zgodbah in umetnosti.

Foto: Saša Kovarčič

Irena Štaudohar je dramaturginja. Bila je urednica revije *Maska*, kot dramaturginja je sodelovala z domačimi in tujimi režiserji in kar nekaj let je bila tudi soavtorica programa mednarodnega festivala Mladi levi. Je tudi avtorica različnih televizijskih in filmskih scenarijev. Bila je urednica Sobotne priloge *Dela*, kjer zdaj dela kot novinarka. Izdala je tri knjige – *Kaj hoče ženska?*, *Magija za realiste* in *Fižolozofija*, slednji dve sta bili nominirani za Rožančevo nagrado.

Neposredni prenos plenarnega predavanja bo na 3. programu Radia Slovenija – ARS.

10.30–12.00

Nina in ježeva skrivnost,

projekcija animiranega filma z uvodom
Poudarek na vsebinah za OŠ1 in OŠ2

Jean-Loup Felicioli, Alain Gagnol, Francija/Luksemburg, 2023, 77 min, sinhronizirano, distribucija FIVIA – Vojnik; uvod v projekcijo: Barbara Kelbl, Kinodvor

Desetletna Nina obožuje zgodbe, ki ji jih vsak večer pripoveduje oče. V njih je glavni junak risani ježek, ki neustrašno odkriva svet. Nekega dne pa oče, skupaj s še drugimi delavci, izgubi delo v bližnji tovarni. Nino začne skrbeti za prihodnost družine. Na srečo je tu Mehdi, Ninin najboljši prijatelj. Kaj če bi zaklad, skrit v stari tovarni, rešil vse njihove težave? Nina s polno paro kuje načrte, Mehdi pa bi raje vsak korak dvakrat premislil.

Toda drug na drugega se lahko vedno zaneseta. Začne se napeta pustolovščina, v kateri morata pobegniti stari sosedi in njeni mački, preslepiti pajdaša pohlepnega tovarnarja in njegovega ogromnega psa, hkrati pa vse skupaj skriti pred starši. Na srečo jima je v pomoč še pogumni ježek, pa tudi domišljija, ki te nikdar ne pusti na cedilu!

18.00–19.00

Pozdravna nagovora

Zavod RS za šolstvo, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO

Mladi in sožitje, zaključni dogodek

Sodelujejo: skupina srednješolk in srednješolcev, v koordinaciji gledališke pedagoginje Urše Strehar Benčina in gostujočih mentoric

Beseda sožitje (po SSK): skupno bivanje in skupno življenje, tudi skladni medsebojni odnosi) za različne posameznike in skupine nosi različne pomene. Načine sobivanja, delovanja in ustvarjanja znotraj skupnosti pa pogosto določajo osebe na položajih moči ali že utečeni načini delovanja in navade. V skupinskem delu bodo mladi raziskovali, kaj zanje pomeni sožitje: kako ga ustvarjati ter kakšno vlogo lahko pri sožitju opravita kultura in umetnost? Zaključni dogodek ne bo namenjen »le« besedam, temveč utelešenju sožitja, kot ga bodo razumeli, raziskovali in razvijali v procesu priprave dogodka, in sicer s pomočjo različnih ustvarjalnih pristopov in načinov izražanja.

S tovrstnim zaključnim dogodkom želimo predstaviti možnosti za spodbujanje različnih načinov sobivanja in aktivne udeležnosti mladih v kulturi in umetnosti. Prispevati želimo k ozaveščanju različnih deležnikov na lokalni in nacionalni ravni o tem, kako pomembno je mladim ponuditi možnosti za dejavno sodelovanje. Številne kulturne ustanove že izvajajo dejavnosti, pri katerih je udeležnost mladih vzpostavljena od načrtovanja do izvedbe projekta in jim je hkrati zagotovljeno delo z umetnikom oziroma delavcem v kulturi – mentorjem.

Če želimo vzpostaviti družbo sožitja, je odpiranje prostora za soodločanje mladih ključno, saj jih spodbuja k doseganju samostojnosti ter zvišuje kakovost njihovega dejavnega sooblikovanja družbe in življenja v njej. Še posebej pomembno je sistemsko ustvarjanje pogojev za udeležnost mladih v kulturnih ustanovah (javnih zavodih in nevladnih organizacijah) tako na lokalni kot nacionalni ravni, želimo si namreč družbo, v kateri sta sožitje in ustvarjalnost najvišji vrednoti.

Foto: Urša Strehar Benčina

Foto: arhiv Kinodvora

14.00–15.15

Priložnosti in pasti v rabi umetne inteligence, predavanje

Predava: Jurij Krpan, Umetniški vodja Zavoda Kersnikova in pooblaščen zastopnik skupine za umetno inteligenco pri NVO za vključujočo informacijsko družbo

V predavanju se bomo najprej osredotočili na osnove umetne inteligence in razlago, kako so sestavljeni najbolj razvpiti modeli UI, s katerimi se vsakodnevno srečujemo. Predstavili bomo osnovno terminologijo, ki se uporablja za imenovanje posameznih elementov in funkcionalnosti, iz katerih je umetna inteligenca sestavljena, ter o podatkih, iz katerih se uči. Spregovorili bomo o globalnih izzivih, ki se skrivajo v aktualnem dogajanju na tem področju in o določanju etičnih meril, po katerih merimo uspešnost posameznega modula UI.

V nadaljevanju pa se bomo posvetili rabam umetne inteligence v izobraževanju in kulturi ter poudarili njihove kreativne rabe. Predstavili bomo tudi, kako lahko UI danes s pridom prenesemo tudi v gospodarstvo in kako se te možnosti kažejo v bližnji prihodnosti; udeleženci se bodo lahko tudi preizkusili v uporabi neplačljivih modelov in s tem dobili začetni vpogled v ustvarjanje z umetno inteligenco.

Pomemben del predavanja bo tudi razprava, s katero se bomo skušali dotakniti perečih problemov in vprašanj, na katera še nimamo jasnih odgovorov.

Foto: Hana Jošič

10.30–12.00

Kako vključiti teme o prostoru, trajnosti in podnebnih spremembah v redni pouk?, okrogla miza

Poudarek na vsebinah za OŠ

Sodelujejo: Barbara Viki Šubic, Center arhitekture Slovenije; Primož Krašna, Zavod RS za šolstvo; Natalija Lapajne, Muzej za arhitekturo in oblikovanje; Barbara Lavrič Ravbar, OŠ Miška Kranjca, Ljubljana; Mladen Kopasić, OŠ Poljane, Ljubljana; Jelka Rojec, OŠ Ferda Vesela, Šentvid pri Stični. Povezuje: doc. dr. Vesna Kamin Kajfež, Center arhitekture Slovenije.

Prostor in arhitektura nas obdajata vse življenje, dajeta okvir vsem našim dejavnostim. Otroci in mladostniki bodo gradili našo prihodnost, zato je pomembno, da jih za to nalogo dobro pripravimo. Arhitektura in prostor doživljata velike spremembe. Med njimi so podnebne in so eden izmed najbolj perečih globalnih problemov. Ogrožajo naravne in družbene sisteme ter vplivajo na skupno dobro/blagostanje Zemlje. Trenutne podnebne razmere in tudi druge globalne krize (npr. izguba biotske raznovrstnosti) so posledica človekovega vedenja. S svojim življenjskim slogom presegamo omejitve tega planeta. Prav zato je pomembno, da razmislimo o naših vrednotah, o tem, katere kompetence potrebujemo, da bomo lahko delovali drugače ter povečali učinkovitost pri odzivanju na podnebne spremembe in druge globalne krize. Na okrogli mizi bomo predstavili primere dobrih praks, kako vključiti teme o prostoru, trajnosti in podnebnih spremembah v redni pouk. Kakovostna in ciljno usmerjena vzgoja bo mladostnikom pomagala, da bodo kot odrasli državljani lahko učinkovito sodelovali pri ustvarjanju in pametni uporabi kakovostne arhitekture, ki je prijazna do človeka, trajnostna in spoštljiva do prostora. Zato ni nikoli prezgodaj za ozaveščanje in izobraževanje o pomenu kakovostnega prostora.

12.30–13.30

Zanimive, uporabne in kakovostne digitalne vsebine,

predstavitev s pogovorom

Poudarek na vsebinah za V in OŠ

Sodelujejo: sodelavci RTV Slovenija ter Ministrstva za vzgojo in izobraževanje

RTV Slovenija je zakladnica kakovostnih digitalnih vsebin za otroke in mlade. Oddaje lahko gledate na Televiziji Slovenija ali poslušate na Radiu Slovenija, na spletnih portalih, prilagojenih starosti otrok, pa najdete še veliko več: dele oddaj, prispevke, kratke portrete, novice – vse, kar lahko vi in otroci ali učenci uporabite pri učenju ali pouku ter si tako olajšate in popestrite delo. Predstavili vam bomo vse, kar vam ponujamo, da boste točno vedeli, kje in kako nas najdete.

Vsebine RTV Slovenija redno objavljamo tudi na spletišču Slovensko izobraževalno omrežje, SIO.si. Ste jih že zasledili in uporabili? V prihajajočih mesecih Služba za digitalizacijo izobraževanja na Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje načrtuje preoblikovanje spletišča v smeri izdelave vzgojitelju in učitelju prilagojenega učnega okolja. Namen je omogočiti izobraževalcem hiter dostop do za poučevanje in učenje relevantnih in aktualnih vsebin, tako iz nacionalnega kot evropskega prostora. **Novembra pa je zaživela tudi eTorba, slovenski nacionalni portal, ki učencem omogoča dostop in učenje z zanje relevantnimi, kakovostnimi elektronskimi učnimi vsebinami.**

Z vami se želimo pogovoriti o tem, ali vam je tovrstno učno okolje z raznovrstnimi vsebinami koristno, kaj bi si še želeli pri svojem delu in kakšna uporabniška izkušnja je za vas pomembna.

14.00–15.00

Praznina kot generator skupnosti, predavanje

Poudarek na vsebinah za SŠ

Izvajajo: doc. dr. Miloš Kosec, Fakulteta za arhitekturo UL

Z besedami Edvarda Ravnikarja, da se je treba truditi za mesto kot proces, ne pa kot podobo, bomo načeli vprašanje sodobnega solidarnega in vključujočega mesta, ki bi se upiralo komercializaciji in vzpostavljalo možnosti za varno sobivanje različnih družbenih skupin.

Edvard Ravnikar (1907–1993) je zakoličil prostore moderne slovenske družbe in države ter preoblikoval razumevanje vloge arhitekta 20. stoletja. Nacionalni in mednarodni pomen Ravnikarjeve zapuščine in odnosa do arhitekturne dediščine 20. stoletja nasploh terja tudi njeno aktualizacijo v duhu 21. stoletja. Predavanje se bo lotilo branja prostora Trga republike v Ljubljani z reprezentativnim kompleksom stavb državnega pomena, s katerim je Ravnikar ustvaril formo, merilo in prostor slovenski državnosti, ter jih je že ob projektiranju spreminjal in prilagajal vedno novim družbenim in gospodarskim zahtevam. Odprto projektiranje je ustvarilo ambiente, ki jih lahko uporabljamo na različne nepredvidene in nepredpisane načine. Predavanje bo Trg republike ponovno »prebralo« skozi načine njegove uporabe po gradnji in postavilo vprašanje, kako lahko posameznike in kolektive, ki so desetletja uporabljali prostor Trga republike, razumemo kot njegove soustvarjalce. Zaključeno bo z razmislekom in povabilom udeležencem, kako lahko sorodne prakse spodbudimo v različnih lokalnih okoljih.

MESEC STO PROSTORA

15.30–17.00

Brezčasno sporočilo miru, svobode, enakosti z nosilci Znaka evropske dediščine,
okrogla miza

Poudarek na vsebinah za OŠ2, OŠ3 in SŠ

Sodelujejo: Katja Ravšl Debeljak, Ministrstvo za kulturo; Milojka Magajne, Cerkljanski muzej; mag. Damjana Fortunat Černilogar, Tolminski muzej; Žiga Cerkvenc, Narodna in univerzitetna knjižnica; Mojca Lipužič Moravec, Osnovna šola Cerklje. Povezuje: Rok Kajzer, novinar in urednik.

Znak evropske dediščine se dodeli krajem, ki imajo simbolično zgodovinsko vrednost v procesu evropskega združevanja. V Sloveniji se z znakom ponašajo spomeniški območji Cerkev sv. Duha v Javorci in Partizanska bolnica Franja ter Prešernova Zdravljica. V nemirnem času, v katerem živimo, je pomembno, da se zavedamo poudarka vrednot, ki jih te predstavljajo – humanost, solidarnost, strpnost, povezovanje in medkulturni dialog. Partizanska bolnica Franja je enkratni spomenik človečnosti, tovarištva in solidarnosti iz druge svetovne vojne. Spominska cerkev

v Javorci, edinstven primer secesijske arhitekture, ohranja kolektiven spomin o solidarnosti in ustvarjalni volji v časih težkih preizkušenj. Prva objava Zdravljice je tesno povezana z odpravo cenzure in uveljavljanja vseh vidikov osebne svobode, vključno s svobodo govora.

Brezčasno sporočilo miru, svobode, enakosti in zavedanje, da to tudi v današnjem času ni nekaj samoumevnega, je pomembno sporočilo, ki ga želimo prenesti v proces izobraževanja mladih. Izvedeli boste, kako lahko pristopite.

Pridružite se nam ter bodite glasen glas dojemanja in prenašanja pomembnih vrednot!

**ZNAK EVROPSKE
DEDIŠČINE**

ŠTIHOVA DVORANA

10.30–12.00

Gorjanci,

dramska predstava s pogovorom

Poudarek na vsebinah za otroke med 10. in 13. letom

Produkcija: Zavod Margareta Schwarzwald, Cankarjev dom, Mestno gledališče Ptuj, Slovensko stalno gledališče v Trstu; izvršna producentka: Mija Špiler; besedilo: Janez Trdina in avtorska ekipa; režija: Maruša Kink; igrajo: Nataša Keser, Urša Kavčič, Zvezdana Novaković

Gorjanci so dom številnim slovenskim bajeslovnim likom: vilam, velikanom, volkodlakom, čudodelni vodi, nenavadnim drevesom in praproti, ki ima na kresno noč prav posebno moč. Izbrana poglavja iz knjige Bajke in povesti o Gorjancih so podlaga predstavi, v kateri igralki Nataša Keser in Urša Kavčič ter glasbenica Zvezdana Novaković skozi pripovedovanje, igranje in petje uprizarjajo čarobno pokrajino Gorjancev. Tam enkrat na leto, na kresno noč, nemogoče postane mogoče. Takrat lahko srečamo velikane, ki se bojijo ljudi. Pa vile, ki jih vidiš le ob zori, ko plešejo in se češejo. In Metko, ki jo bo v svoje podvodno kraljestvo zvalil povodni mož. Pa volka, ki ...

Po predstavi nas čakata še *Sprehod po Gorjancih: potenciali gledališča pri sooblikovanju skupnosti* ter

pogovor z ustvarjalno ekipo, ki ga bo vodila plesalka in koreografinja Ana Pandur.

Foto: Jaka Varmuž

Koprodukcija 3. programa Radia Slovenija – programa ARS in ŠKUC gledališča, oktober 2023.

Foto: Nada Žgank

15.15–16.30

Radijska igra *Proge in okrogla miza Spregovorimo o nasilju!*

Poudarek na vsebinah za SŠ

Produkcija: RTV Slovenija in ŠKUC gledališče, sodelujejo: Darja Groznik in Klemen Markovčič, RTV Slovenija; Vlasta Nussdorfer, nekdanja državna tožilka in Varuhinja človekovih pravic RS; Robert Tekavec, vodja za mladoletniško kriminaliteto na upravi Kriminalistične policije; Katja Zabukovec Kerin, predsednica Društva za nenasilno komunikacijo

Vsak človek skozi življenje potuje po svoji progji in na njej doživlja različne izkušnje. Niti dve progji si med seboj nista enaki, prav tako ne vse izkušnje, ki jih na naših progah doživimo. To velja tudi za izpovedi v radijski igri *Proge*. Gre za pet najrazličnejših oseb, ki jim je skupno to, da so bile žrtve spolnega nadlegovanja. Helena Šukljan je dramsko besedilo napisala kot izvirno radijsko igro, režiser Klemen Markovčič pa je zasnoval delno živo izvedbo radijske igre, ki prevprašuje tudi performativne možnosti tega samosvojega slušnega žanra. Zlorabe in z njimi povezano nasilje pa so zagotovo preobčutljiva tema, da bi bila zgolj izhodišče za umetniško (re)prezentacijo. Zato jo postavljamo v širši problemski kontekst z okroglo mizo *Spregovorimo o nasilju!*, ki jo je zasnovala Darja Groznik z različnimi sogovorniki. Namen tokratnega dogodka je opolnomočenje strokovnih delavcev za spopad s temo spolnega nadlegovanja v dialogu z mladimi odraslimi.

Avtorica in dramaturginja: Helena Šukljan; režiser: Klemen Markovčič; tonska mojstra: Sonja Strenar in Urban Gruden; didžejka in avtorica glasbene zasnove: Nina Kodrič; fotografinja: Nada Žgank. Sandra - Marijana Breclj; Pia - Gaja Filač; Marko - Primož Vrhovec; Robert - Klemen Kovačič; Nataša - Ajda Smrekar.

19.30–20.30

Območje človeka, pripovedovalska predstava

Poudarek na vsebinah za SŠ

Idejna zasnova, besedilo, pripoved: Gregor Zorc

Izvrsten pripovedovalec, igralec Gregor Zorc, nas v pripovedovalski predstavi *Območje človeka* vodi po stranpoteh ter nepričakovanih zavojih pripovedi o živali in človeku, njunem odnosu.

Žival in človek, iz oči v oči. Človek, ki posluša, in žival, ki govori. Tista žival, ki naivno vstopi v »območje človeka«, v teater, ki traja, vse dokler ne odjekne usodni strel.

V pripovedni trop Gregorja Zorca se v tem večeru ujame večina živali, s katerimi se je srečal v letih svojega odrskega ustvarjanja. Pripovedovanje je največja odrska svoboda: svoboda interpretacije in misli, ki nastane skupaj z občinstvom.

Dobrodošli v svetu pripovedovanja, ki nastane sproti. In vsakič drugače.

Foto: Nada Žgank

DVORANA DUŠE POČKAJ

10.30–11.30

Rumena pika na nebu,
plesna predstava s pogovorom

Poudarek na vsebinah za V

Produkcija: ODPRTI PREDALI – Zavod za sodobne interdisciplinarne procese Kranj; koprodukcija: Hiša otrok in umetnosti Ljubljana, Zavod Carnica; koncept, koreografija in režija: Ajda Tomazin; igra in gib: Rok Kravanja

Rumena pika na nebu je včasih čisto majhna, spet drugič ogromna zlata krogla. Enkrat njen odsev blešči v oči, spet drugič se skriva za oblaki. Interaktivna plesno-vizualno-taktilna predstava za vse ljudi pod soncem od prvega leta starosti naprej nežno, estetsko in gibalno povabi najmlajše, da skupaj s spremljevalci izkusijo uprizoritveno umetnost in se prepustijo, da jih pobožajo žarki prepleta ustvarjalnosti. Rumeno piko na nebu smo snovali z mislijo na doživljanje najmlajših, da bi odrsko potovanje sonca in drugih naravnih pojavov zažarelo na ustvarjalnem poletu domišljije ter odzvanjalo v doživljajskem svetu mladih gledalcev.

Predstavi sledi kratek pogovor z ustvarjalci o procesu snovanja predstave ter njeni vlogi pri ozaveščanju najmlajših o sožitju z naravo in njenimi pojavi. Pogovor bo vodila Nika Arhar, gledališka kritičarka in teatrologinja.

Foto: Sunčan Stone

12.30–13.30

Ples s soncem,
gibalna delavnica

Poudarek na vsebinah za V in OŠ1

Izvajca: Ajda Tomazin, koreografinja in oblikovalka

Plesno-gibalna delavnica je bila razvita v sklopu predstave *Rumena pika na nebu* ter raziskuje predvsem sonce in druge naravne pojave, ki udeležence popeljejo na gibalno izkušnjo. Pod vodstvom koreografinje in

oblikovalke Ajde Tomazin udeleženci spoznajo, kako lahko z malčki izkusijo prve gibe ob zvokih, glasbi, s pesmimi, risanjem, z različnimi prostorskimi estetikami, taktilnimi predmeti ... in tako preživijo kakovosten čas pri odkrivanju uprizoritvenih umetnosti. Priporočljivi so udobna oblačila in dodatne nogavice.

Foto: Katarina Kolenc

15.00–16.30

Glas–Dih–Telo,
delavnica s predavanjem

Izvajca: Mateja Ficko, pedagoginja in pevka

Delavnica s predavanjem bo udeležence ozaveščala o medsebojni povezanosti naših osnovnih prvin: glasu, diha in telesa. Eno brez drugega na gre. Prvo vpliva na drugo in tretje.

Posvetili se bomo vajam in tehnikam, ki jih lahko udeležence in udeleženci vnesejo v svoj vsakdan in v svojo delovno prakso. Vaje, ki pripomorejo k optimalnejšemu dihanju in optimalni uporabi glasu ter k telesni sprostitvi.

Po začetnem teoretičnem uvodu se bomo z vajami za dihanje, glas in telo pripravili na aktivno delo, v katerem se bomo posvetili poustvarjanju slovenskih ljudskih pesmi.

Foto: Mitja Ficko

10.30–11.15

Ptice narekujejo note skladateljem

Poudarek na vsebinah za V4+ in OŠ1, OŠ2

Izvajata: Petra Vrh Vrezec, sopran, povezovanje, in Tadej Horvat, klavir

Narava nam omogoča dihanje svežega zraka, sprostitve, razvedrilo ... Posebno občutenje pa nam v naravi pričarajo ptice s svojim različnim in lepim petjem. Te so zaradi svoje zvočne in vizualne očarljivosti postale navdih številnih glasbenikov, pesnikov, slikarjev, oblikovalcev idr.

Na dogodku bomo skupaj odkrivali čarobni svet ptic in njihovega petja. Ob slikovnem gradivu bomo raziskovali, kako pojejo ptice in kako mi, ljudje. Odgovorili bomo tudi na vprašanje, zakaj pojemo ljudje in zakaj ptice. Ali je mogoče, da človeški glas in glasbeni instrumenti posnemajo to čarobno ptičje petje? Ob slikovitih predstavitev bomo prisluhnili nekaterim najlepšim klasičnim instrumentalnim in vokalnim skladbam, v katerih so skladatelji posnemali ptičje petje, opisovali svoja občutja ob pogledu na ptice ali v skladbo celo vnesli posnetek pravega ptičjega petja.

Foto: Darja Štravs Tisu

12.00–13.00

Glasba za varen in spodbuden svet, okrogla miza

Poudarek na vsebinah za OŠ

Sodelujejo: Janez Rozman, Glasbena mladina ljubljanska; Veronika Brvar, Glasbena matica Ljubljana; Irena Kosmač, OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled; Katja Konvalinka, Slovensko komorno glasbeno gledališče. Povezuje: dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo.

Tri nevladne organizacije – Glasbena mladina ljubljanska, Glasbena matica Ljubljana in Slovensko komorno glasbeno gledališče si s svojimi programi že leta prizadevajo mladim poslušalcem z glasbo in umetnostjo zbuditi zavest o varni, spodbudni in

vključujoči skupnosti. Njihove produkcije kulturno-umetnostne vzgoje vselej naslavljajo bivanje v sožitju, skrb za naravo in sočloveka, povezovanje z drugimi vejami umetnosti (slikarstvo, besedna umestnost, arhitektura, ples) in znanosti. Na okrogli mizi bodo Glasbena mladina ljubljanska, Glasbena matica Ljubljana in Slovensko komorno glasbeno gledališče predstavili svoje kulturno-umetnostne vsebine, ki jih delajo z mladimi in za mlade. Učiteljica glasbene umetnosti na OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled, Irena Kosmač, ki zavzeto spremlja ponudbo kulturno-umetnostne vzgoje pri nas, bo z nami delila svoje misli o pomenu obiskovanja tovrstnih kulturnih dogodkov za odraščajoče osnovnošolce.

14.00–15.30

Kako zdravo zazibamo otroka v spanec, medresorski dogodek

Poudarek na vsebinah za V in OŠ1

Sodelujejo: dr. Ljubica Marjanovič Umek, psihologinja; Brigita Zupančič Tisovec, Nacionalni inštitut za javno zdravje; Špela Šebenik, uredništvo programa Lahko noč otroci!, Radio Prvi, Radio Slovenija; Tatjana Kos, vodja projekta Lahkonočnice, A1. Povezuje: Tadej Pišek.

Spanje otrok je ena od rutinskih dejavnosti, ki pa jo lahko naredimo prijetno tako za otroke kot nas odrasle. Dejavnosti, ki dojenčka, malčka in otroka umirita in »odpeljeta« v njegov svet, sta skupno branje odraslih in otrok ter poslušanje pravljic, zgodb. In zakaj imata skupno branje in poslušanje tako pomemben učinek na razvoj in učenje različno starih otrok? Dr. Ljubica Marjanovič Umek izpostavlja, da gre za čustveno varno okolje (v postelji pod odejo, na kavču, ob njem pomembna oseba, ki ima čas), ki otroku omogoča, da umiri svoje misli, usmeri pozornost na dogajanje v zgodbi, podoživlja čustva junakov in junakinj, vstopa v socialne odnose z njimi, si predstavlja, kot da je ... ter ne nazadnje pridobiva nove izkušnje na vseh ključnih področjih govornega razumevanja in izražanja.

Po drugi strani je spanje biološko nujen proces, ki kritično vpliva na naše zdravje. V dnevu posameznika se tako izmenjujejo tri različne gibalne oblike: poleg telesne dejavnosti in sedečega življenjskega sloga spanje praviloma zajema kar tretjino življenja odraslega človeka. Redno in kakovostno spanje v priporočenem številu ur je povezano z boljšim zdravstvenim stanjem, vključno z izboljšano pozornostjo, vedenjem, učenjem, spominom, čustvenim uravnavanjem, kakovostjo življenja ter duševnim in telesnim zdravjem. V Sloveniji raziskave kažejo, da so naši otroci in mladostniki kronično nenaspani.

O tem, kako otroka zdravo zazibati v spanec, bomo spregovorili s primerom dveh projektov:

Lahko noč, otroci je ena najstarejših oddaj otroškega in mladinskega programa Radia Slovenija. Na videz obrobna oddaja opravlja veliko kulturno poslanstvo.

Prinaša pravljice iz domače in svetovne literature za vsako noč ter najmlajše poslušalce vodi v svet domišljije v izbrani govoricni gledaliških igralcev in igralk.

Kratke zvočne pravljice *Lahkonočnice* pišejo domači avtorji, prebirajo priznani dramski igralci in stanovalci domov starejših občanov, mladi ilustratorji pa jim priskrbijo pravljичno podobo. Doma so na vaši najljubši napravi (aplikacija ali spletno mesto). Namenjene so otrokom od tretjega do osmega leta tako za uspanje kot tudi za vzgojo in izobraževanje. Slovenska pravljica je s projektom družbe A1 dobila svež zagon, otroci in starši pa kakovostne brezplačne vsebine, dostopne kadarkoli in kjerkoli.

DÖBER TEK Slovenija

Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025

Lahkonočnice* | A1

NMSB '24
nacionalni mesec skupnega branja

DRUŽINSKA
PISMENOST

16.00–17.00

Muzej v skupnosti, predstavitev

Sodelujejo: Maja Šuštaršič, Muzej za arhitekturo in oblikovanje; prof. dr. Nives Ličen, Filozofska fakulteta (s študenti Filozofske fakultete) UL; Barbara Viki Šubic, Center arhitekture Slovenije; Stojan Pelko, programski vodja EPK GO 2025; doc. dr. Urša Valič, Filozofska fakulteta UL; dr. Alenka di Battista, ZRC SAZU, Raziskovalna postaja Nova Gorica. Povezuje doc. dr. Vesna Kamin Kajfež, Center arhitekture Slovenije.

Dogodek bo združil tri projekte, ki povezujejo prostore in skupnost.

Muzej v skupnosti je razstavni projekt, ki je nastal s sodelovanjem in soustvarjanjem posameznikov in institucij v soseski Nove Fužine. S projektom želijo organizatorji pokazati moč, ki jo ima skupnost, če se medgeneracijsko in medinstitucionalno poveže. Arhitektura in oblikovanje, kot se odražata v vsakdanjem življenju, sta vstopni točki povezovanja, muzejsko okolje pa je prostor izmenjave znanj in soustvarjanja ter okolje, kjer lahko odprto mislimo, sprašujemo, preizkušamo ideje, eksperimentiramo in debatiramo. Namen projekta je omogočanje dostopnosti muzejskih vsebin, vključevanje ranljivih skupin in medgeneracijsko sodelovanje pri premagovanju družbenih izzivov.

Potujoča zakladnica zgodb: Razvoj modela družbeno ozaveščenega postmuzeya v kontekstu dolgoživosti je projekt študentov Filozofske fakultete UL, ki je nastal v sodelovanju z Muzejem za arhitekturo in oblikovanje, Centrom aktivnosti Fužine in Društvom za vitalno podaljševanje življenja. V današnji dobi digitalizacije in t. i. epidemije osamljenosti se vse hitreje izgublajo vsakdanje znanje in zgodbe, ki jih nosimo v sebi kot posamezniki, vse manj pa je tudi možnosti za spontano medgeneracijsko izmenjavo znanj in izkušenj. Skupina študentov različnih študijskih smeri je v trimesečnem obdobju naredila raziskavo in razvila idejo, kako to problematiko nasloviti s socialno inovacijo. Z metodo *story-telling* oz. pripovedovanjem zgodb bodo v različnih krajih po Sloveniji izvedli »mobilni muzej«, ki bo v vsaki skupnosti posebej povezoval njene člane skozi življenjsko pripoved in zbiranje nesnovne kulturne dediščine.

Evropska prestolnica kulture GO! 2025 z geslom GO! BORDERLESS je zgodba, v kateri se spomini na preteklost in vizije za prihodnost prepletajo ter ustvarjajo konkretno, sodelovalno in učinkovito kulturno strategijo, ki želi dolgoročno izboljšati kakovost življenja prebivalcev celotnega obmejnega območja. Nova Gorica in Gorica si skupaj prizadevata presegati ovire: mesti, ki so ju razdelile vojne, združila pa sodelovanje in tesno prijateljstvo, sta si postavili ambiciozen cilj, da postaneta čezmejna evropska prestolnica kulture.

GO! 2025
NOVA GORICA - GORIZIA

STEKLENA DVORANA LILI NOVY

10.30–11.30

Z eTorbo v muzej raziskovati prvo svetovno vojno, predstavitev

Poudarek na vsebinah za OŠ2, OŠ3 in SŠ

Sodelujejo: dr. Vilma Brodnik, Zavod Republike Slovenije za šolstvo; mag. Nataša Robežnik, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije; dr. Mirjam Oblak, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Današnje generacije so bistveno drugačne od prejšnjih, zelo težko jih je navdušiti za učenje, kot marsikdaj zavzdihne kateri izmed učiteljev. Eden od odgovorov, kako spodbuditi motivacijo za učenje, se nedvomno skriva v sodobni tehnologiji, ki jo lahko učinkovito in poučno navežemo na učenje zgodovine z muzejskim učnim delom. Učenci se danes ne učijo več samo v šoli in za svojo pisalno mizo, ampak za učenje in pridobivanje informacij uporabljajo svetovni splet in elektronske učne vire. Ker pa prinaša takšno učenje številne pasti, je potrebno, da so ti kakovostni in upoštevajo naravo učenja na spletu. Jeseni 2023 je zaživela enotna nacionalna platforma za elektronska učna gradiva, eTorba, ki uporablja prednosti sodobne tehnologije, kot so interaktivnost, prilagodljivost, multimedija, in vključuje tudi avtorsko orodje za pripravo interaktivnih učnih gradiv. V predstavitvi bo prikazana možnost uporabe eUrejevalnika za muzejsko učno delo ob primeru muzejske zbirke o prvi svetovni vojni v Muzeju novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

12.00–13.30

Prostori in podobe branja, okrogla miza in razstava

Sodelujejo: Nina Kožar, pobudnica gibanja Knjigobežnice; Jože Prah, Zavod za gozdove Slovenije; doc. dr. Ana Vogrinčič Čepič, Filozofska fakulteta UL; doc. Gašper Medvešek, Fakulteta za arhitekturo UL; Klemen Markovčič, Radio Slovenija; Natalija Žalec, Andragoški center Slovenije. Povezuje: Alenka Štrukelj, Andragoški center Slovenije.

Branje ni le kognitivni proces, ampak tudi telesna in čustvena praksa, ki jo moramo ozavestiti. Kakovostno branje in vstopanje v notranje svetove sta najtesneje povezana z ustvarjenjem bralnega ozračja in prostorov branja, ki so prostor naše osebne in družbene eksistence. Znameniti arhitekt Jan Gehl pravi: »Sedeli bomo pred trgovino na vogalu in pili kavo ali sedeli v parku in brali časopis le, če so to prijetni kraji.«

S pogovorom in razstavo, ki bo ta dan na ogled v Prvem preddverju Cankarjevega doma, sicer pa se seli po različnih krajih Slovenije, želimo spodbuditi razmislek o branju kot o vsakdanji praksi, ki nas bogati, zvišuje kakovost življenja, izboljšuje naše duševno zdravje ter nas ustvarjalno povezuje z drugimi, življenjskim okoljem in naravo. Poudariti želimo predvsem javni prostor, ki lahko postane prostor skupnega branja – priložnostnega ali načrtovanega, javnega ali zasebnega. To je lahko park, muzej, javni promet, gozd ... Med dejavniki, ki spodbujajo ali zavirajo branje, imajo pomembno vlogo tudi različni mediji.

Na okrogli mizi bomo spregovorili o novih pogledih na branje, na razstavi pa si boste lahko v videu ogledali razmisleke različnih strokovnjakov. Pogovarjali se bomo o tem, kako z inovativnimi rešitvami kuriranja prostora in s pogovori o branju spodbujamo bralno kulturo, ter predstavili, kakšni so naši načrti za Nacionalni mesec skupnega branja 2024.

Gozdna knjižnica Škočjan, foto: Rok Petaričič

14.15–15.30

Kako varen, spodbuden in vključujoč je galerijsko razstavni prostor, panelna razprava

Sodelujejo: Brigita Strnad, UGM Maribor; Katja Bednařik Sudec, umetnica; Lucija Cvjetkovič, MG+MSUM. Povezujeta: Lili Šturm, MGLC Ljubljana, nacionalna koordinatorka KUV za vizualno področje; in Nadja Gnamuš, Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana.

Za sleherno galerijsko razstavno okolje je vsekakor najpomembnejša izkušnja doživetja razstave v živo. Razstave sodobne umetnosti bi si morali ogledati vsi učitelji in šolarji, saj je brez poznavanja hibridnih tehnik, izrazov in medijev nemogoče razvijati kompetence za razumevanje vizualne izraznosti danes. Zato je tako za šole kot vizualne izvajalce ključen pojem partnerstvo. Šole ga vzpostavljajo z rednimi obiski, izvajalci in

ustanove pa z rednim in pravočasnim obveščanjem, dostopnimi vsebinami in cenami, priložnostjo za brezplačne ogledе, podporo pri izobraževanju učiteljev, vključevanjem umetnikov v učni šolski proces itd. Kako varen, spodbuden in vključujoč je pri vsem tem lahko galerijski razstaveni prostor, bomo razpravljali s kustosinjama nacionalnega in občinskega muzeja; neodvisno umetnico, ki deluje tudi kot pedagoginja; nacionalno koordinatorico KUV za vizualno področje; ter pedagoginjo, ki deluje tudi kot kuratorica, kritičarka in teoretičarka na vizualnem področju.

DVORANA M1

10.30–12.00

Dnevnik Ane Frank – Kako z gledališko predstavo in muzejsko razstavo spodbudimo ozaveščenost, strpnost in vključenost v družbi,
predstavitev z delavnico

Poudarek na vsebinah OŠ2, OŠ3 in SŠ

Izvajata: Robert Waltl, igravec, režiser in direktor Mini teatra Ljubljana ter Judovskega kulturnega centra; Monika Močnik, muzejska svetovalka v Muzeju novejši zgodovine Slovenije

Dnevnik mladega dekleta, zgodovinski dokument in literarno besedilo svetovnega pomena, pripoveduje zgodbo o najstnici in njenih vsakodnevnih stiskah ter hkrati prikazuje grozote vojne, holokavsta, antisemitizma, nestrpnosti in nasilja v družbi. Z uprizoritvijo *Dnevnik Ane Frank* (premierra 2022) Mini teater Ljubljana in Judovski kulturni center nagovarjata zlasti mlado občinstvo, da bi pripomogla k ozaveščenosti mladih o zgoraj navedenih temah. S podobnim ciljem že deset let po Sloveniji potuje razstava *Ana Frank – zgodba za sedanost*, ki je nastala v okviru istoimenskega mednarodnega projekta (nosilec: Anne Frank House, Nizozemska) ter deluje v Sloveniji pod okriljem Muzeja novejši in sodobne zgodovine Slovenije. S svojimi izobraževalnimi programi za mlade pozivajo vse tri ustanove k strpnosti in medsebojnemu spoštovanju, temelječemu na enakosti spola, vere, barve kože, etnične pripadnosti itd.

Fotografija iz uprizoritve Dnevnik Ane Frank, foto: Miha Fras

Robert Waltl bo v uvodu ponudil vpogled v judovsko življenje v Sloveniji, predstavil nekaj zgodb ljubljanskih družin in pogovor povezal z odlomki iz predstave. Monika Močnik pa bo predstavila dejavnosti in učinke projekta *Ana Frank – zgodba za sedanost* ter z delavnico, ki je bila razvita v sklopu projekta s partnerji in šolami iz Nizozemske, Slovenije, Nemčije in Avstrije, udeležence pozvala k dejavnemu razmisleku o človekovih pravicah.

12.30–13.30

Reka plesa, likovne umetnosti in prepleta obeh,
predstavitev z razpravo

Poudarek na vsebinah za OŠ2

Sodelujejo: Nuša Jurjevič, vizualna umetnica in Pedagoška fakulteta UL; Anita Godler, OŠ Trnovo; Ema Marinčič, MGML; Urša Rupnik, koreografinja in Pedagoška fakulteta UL; dr. Vesna Geršak, Pedagoška fakulteta UL

Predstavitev umetniško-pedagoškega in raziskovalnega dela na temo bivanja v sožitju, ki je povežalo učence iz Osnovne šole Trnovo z Osnovno šolo Grigorja Viteza iz Osijeka na Hrvaškem (v sklopu projekta Erasmus + Two sides of beauty and the river between them). Pomemben rezultat projekta je bila otroška predstava vključenih učencev iz obeh držav z naslovom *Hodi sam – pridi hitro, Hodi skupaj – pridi daleč* v Mestnem muzeju Ljubljana.

Umetniško-pedagoško delo v sklopu projekta je temeljilo na kontinuiranem vključevanju umetniške pedagoginje v oddelek 5. razreda, pri čemer so učenci z umetnostjo in ob njej razvijali umetniški (likovni, plesni) izraz, poglobljali in razširjali pojmovno polje ter raziskovali arhitekturno dediščino Ljubljane s poudarkom na arhitekturi mest(a) ob vodi, zaznamovanega z estetiko Jožeta Plečnika. Poleg pedagoškega procesa bo predstavljeno tudi na umetnosti temelječe raziskovanje (ABR – arts based research), ki je kot raziskovalni pristop in/ali metoda aplikativno na več področij kulturno-umetnostne vzgoje.

14.00–15.30

Povezovanje šol s skupnostjo,
predstavitev

Poudarek na vsebinah za OŠ

Sodelujejo: Suzana Makič, OŠ Koroški Jeklarji; Jelena Dragotinovič, Društvo Slon; Jasmina Pogačnik, OŠ Preserje. Povezuje dr. Petra Štirn Janota, Zavod Petida.

Povezovanje šol s skupnostjo ima v okviru kulturno-umetnostne vzgoje poseben pomen. Prvič, ker lahko učenci skozi sodelovanje in vključevanje v kulturne ustanove in povezovanje z umetniki, ki delujejo v lokalnem okolju, lažje raziskujejo prostor, v katerem bivajo, njegovo dediščino, kulturno ozadje. Drugič, ker

tako vsebine iz učnih načrtov povezujejo s pojavi iz lokalnega okolja in učenje prenesejo v realni prostor, ob tem pa so lahko tudi soudeleženi pri oblikovanju lokalne zgodbe na način, kot jo oni doživljajo, razumejo. Prav tako skozi vzgojo in izobraževanje z umetniško izkušnjo učenci bolj osebno vstopajo v lokalni prostor, s pogledi, ki so zanje pomembni in lepi, ter z opisi, ki osmišljajo njihovo delovanje in bivanje v kraju ter jih bogatijo. In nenazadnje se tako šola krepi kot kulturno središče in prostor za različna povezovanja.

Na predstavitvi bomo skupaj razmišljali o pomenu kulturno-umetnostne vzgoje, o načinih in prostorih, kjer poučevanje in učenje z umetnostjo lahko potekata, ter pokazali, kako se tovrsten način (so)delovanja šole odraža pri učencih, v šolskem ozračju in tudi širše, v skupnosti.

DVORANA M2

10.30–11.45

Umetna inteligenca v izobraževanju, predstavitve

Poudarek na vsebinah za OŠ2, OŠ3

Izvajateljica: Katja Zalar Nikovič, Zavod Kersnikova

Nova tehnologija, kritično razmišljanje in ustvarjanje: kako lahko umetna inteligenca postane orodje za učenje ter spodbuja ustvarjalno in kritično razmišljanje?

Na predstavitvi bomo delili pridobljene izkušnje z delavnic generativne umetne inteligence za otroke od 9. do 15. leta in predstavili, kako umetna inteligenca prinaša v učne prostore nove možnosti, tako da obogati izkušnje mladih raziskovalcev in spodbudi razvoj novih veščin. Na predstavitvi bomo prikazali ustvarjene slike in celoten proces, da boste lahko videli vpliv umetne inteligence v učnem okolju.

Delavnice Zavoda Kersnikova so osredotočene na učenje novih tehnologij in spodbujanje kritičnega razmišljanja. Skozi proces ustvarjanja slik na izbrane teme omogočamo otrokom in mladim, da se naučijo uporabljati orodje, razmislijo o temi ter upoštevajo osnove likovne teorije pri generiranju in analizi svojih stvaritev. Del delavnice je namenjen tudi razpravi o varnostnih vidikih in etičnih smernicah pri uporabi umetne inteligence. Poudarjamo, da je umetna inteligenca orodje, ne bližnjica, ter da je, kljub morebitnim pomislekom, dostopna in koristna za vse.

Vabimo vas, da se pridružite predstavitvi in spoznate, kako lahko umetna inteligenca obogati izobraževalne izkušnje ter spodbudi ustvarjalno razmišljanje in kritičnost pri mladih udeležencih.

12.30–13.15

Arsovo domače branje, predstavitve

Poudarek na vsebinah za SŠ

Izvajajo: Vlado Motnikar, RTV Slovenija, in sodelavci

Tretji program Radia Slovenija – program Ars, že od leta 1999 pripravlja literarne večere na temo maturitetnih esejev, pozneje so sledile še oddaje ob srednješolskem domačem branju, vse to pa združuje cikel *Arsovo domače branje*. Oddaje pripravljajo profesorice in profesorji s slovenskih srednjih šol, namenjene so predvsem dijakom, a tudi profesorjem slovenščine in pravzaprav vsem ljubiteljem literature. Poudarek je na izbranih literarnih odlomkih, se pravi na estetskem vtisu, ki ga dobi poslušalec. Gre namreč za vrhunska umetniška besedila, pripravljena radijsko, vse odlomke interpretirajo dramski igralci in igralke, spremno besedilo pa berejo radijski napovedovalci in napovedovalke. Svojevrstna izkušnja pa so nekatere oddaje, ki so bile, tudi v sodelovanju z dijaki, v živo uprizorjene na Slovenskem knjižnem sejmu. Literarni večeri iz cikla *Arsovo domače branje* sicer ne morejo nadomestiti profesorjeve razlage v razredu, vendar so dopolnitev in obogatitev, primerna tudi za rabo pri šolski uri. Predavanje je namenjeno seznanitvi z vsebino ter njeno komplementarno uporabo v učnem procesu in dialogu s slušatelji.

14.00-15.30

Zgodovina in razvoj filmske govornice, predavanje s projekcijo

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajatelj: Vitja Dominkuš Dreu, Slovenska kinoteka

Vsak medij od svojih uporabnikov zahteva specifično pismenost – in s filmom ni nič drugače. Za razvoj kritičnega in ozaveščenega gledalca je tako nujno razumevanje filmskih izraznih sredstev in filmskega jezika. Na predavanju bomo naredili kratek zgodovinski pregled razvoja filmske govornice ter razpravljali o metodah in pristopih, s katerimi lahko pri pouku filmske vzgoje učence in dijake angažiramo za dejavno in kritično gledanje filmov.

Pri tem si bomo pomagali s kratkimi filmskimi odlomki, ki bodo predstavljali različna zgodovinska in kulturno-družbena obdobja filmske umetnosti.

Ključni del predavanja in praktično vajo pa bo predstavljala skupinska analiza štirih kratkih slovenskih filmov, ki so nastali v različnih časovnih obdobjih in jih opredeljujejo različne formulacije filmske govornice. Vsi izbrani filmi se tudi vsebinsko skladajo s tematskim okvirom letošnjega Kulturnega bazarja – *skupnost v filmu*.

Filmski izbor: *Mladina gradi* (1946, France Štiglic), *Bizoviške perice* (1959, Jože Bevc), *Zdravi ljudje za razvedrilo* (1971, Karpo Godina), *Cukrarna* (1972, Jože Pogačar).

Filmi, ki bodo prikazani v okviru predavanja, so del distribucijske zbirke Slovenske kinoteke.

DVORANA M3,4

10.30–11.30

Dediščina kulturnih poti, mreženja in povezav,
predstavitev s pogovorom

Nataša Gorenc in Milena Antonič, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije; Tomaž Majcen, Muzej Laško

Poznavanje in razumevanje dediščine kot dela našega življenja, naše identitete, sta pomembna pri oblikovanju skupnosti, povezovanju generacij in spoštovanju naše skupne preteklosti.

Tema 34. Dni evropske kulturne dediščine in 12. Tedna kulturne dediščine *Dediščina kulturnih poti, mreženja in povezav* je vseevropska tema in odlična iztočnica za raziskovanje med šolskim letom.

Veliko je že utečenih kulturnih poti, ki predstavljajo različne možnosti, s katerimi spoznavamo kulturno dediščino, umetnost, zgodovino, znanost, razvoj določenega območja, kraja, osebnosti ... Povezujejo in vključujejo obiske muzejev, galerij, znamenitosti, manj znanih koticov in nam predstavijo vpogled v bogato dediščino območja. Kulturna pot pa ni nujno fizična pot, ki jo je treba prehoditi, lahko jo sestavljajo kulturni deležniki, kot so javni zavodi in šole. Ti skupaj vzpostavijo in razvijajo povezave, sodelovanja, izmenjavajo izkušnje in ideje, ki temeljijo na vrednotah, kot so demokracija in človekove pravice.

Na predavanju vam bomo ob primerih iz prakse pokazali, kako se lotiti teme, vam podali znanja in orodja ter prenesli izkušnje. Svoj vidik in izkušnje bo z nami delil Tomaž Majcen iz Muzeja Laško. Skupaj z vami, povezani in omreženi v dediščini, lahko storimo majhne korake pri prenosu informacij in znanj na

znanjce s prepričanjem, da vsak med nami lahko kaj spremeni v dobro vseh.

12.30–13.15

Filmski kot – digitalno orodje za filmsko vzgojo in medijsko opismenjevanje,
predstavitev

Poudarek na vsebinah za OŠ3 in SŠ

Izvajateljica: Ana Cerar, zavod Otok

Kako lahko pedagogom digitalna orodja služijo za to, da dijake in učence navdušijo za filmsko umetnost in medijsko pismenost? V zavodu Otok bomo predstavili spletno platformo www.thefilmcorner.eu mednarodnega projekta Filmski kot, ki razvija in testira inovativno digitalno okolje – spletne vaje filmskega jezika ter vsebine za podajanje učnih tem iz zgodovine, likovne umetnosti in širše. Vaje v slovenščini vključujejo izseke iz sodobnih in arhivskih avtorskih filmov. Prikazali bomo vsebino, cilje in uporabo spletne strani in preizkusili nekatere vaje, ki lahko motivirajo mlade, da samostojno nadaljujejo raziskovanje lastne ustvarjalnosti. Vaje so učitelji po vsej Sloveniji pri pouku preizkusili že v prejšnji izdaji projekta, s prihodnjim letom pa boste z učenci in dijaki lahko sodelovali pri poskusni uporabi celostno prenovljene in vsebinsko razširjene spletne strani ter ocenjevali uporabniško izkušnjo. Projekt, podprt z Ustvarjalno Evropo – MEDIA, namreč pod vodstvom Kinoteke iz Milana v svoji tretji izdaji poteka v petih evropskih državah vse do junija 2025.

**THE FILM
CORNER**

14.00–15.30

Trajnostni, dostopni in povezovalni muzej, okrogla miza

Izvajajo: Doroteja Fon, Prirodoslovní muzej Slovenije; Tjaša Debeljak Duranović in Nataša Braunsberger, Narodna galerija; Dijana Costa, Muzej krščanstva na Slovenskem; Mateja Pušnik, Slovenski šolski muzej; Ana Čič, Notranjski muzej Postojna; Ana Katarina Zihel, Tehniški muzej Slovenije; Petra Bolha, Narodni muzej Slovenije

Okrogla miza, namenjena vzgojiteljem, učiteljem in profesorjem, bo pretresala vprašanja pomena muzejskih ustanov skozi prakse muzejske pedagogike. Kdo je muzejski pedagog, kako naj poteka priprava na obisk muzeja ter kaj pomeni partnerstvo med vrtcem/šolo in muzejem? Osredotočili se bomo na pomen trajnostnega učinka obiska kulturne ustanove skozi aktualizacijo muzejskih predmetov kot ključne dopolnilne prakse pedagoškega procesa.

16.00–17.30

Učenje 21. stoletja: umetnost vključevanja tehnologije v pedagoški proces, predstavitev orodij in delavnica

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajajo: Zavod za kulturo Delavski dom Trbovlje in dr. Uroš Ocepek, Srednja tehniška in poklicna šola Trbovlje

Z udeleženci bomo izdelali lasten mikroskop, se s pomočjo igrivih robotkov lotili osnov programiranja brez zaslonov, z aluminijasto folijo, plastelinom in led lučkami stopili v svet elektrike in raziskovali, kako lahko virtualna resničnost in robotika obogatita učno izkušnjo. Izvajalci bodo predstavili preprosta orodja in ideje, kako lahko tehnologija pripelje do boljšega razumevanja snovi in pripomore k spodbudnejšemu učnemu okolju, nato pa jih bodo z udeleženci preizkusili tudi v praksi.

Osredotočili se bomo na praktične primere in delili konkretne izkušnje o uporabi tehnologije v šoli. Predstavili bomo inovativne pristope k podajanju učne snovi in medpredmetnemu povezovanju.

Delavnica je odlična priložnost za učitelje, da se poglobijo v svet inovacij, ki jih prinašajo sodobne tehnologije, ter hkrati razvijejo svoje spretnosti. Dejavnost se izvaja v sklopu projekta *digi.komp – Dvig digitalnih kompetenc*.

Svoje izkušnje na tem področju bo udeležencem predstavil dr. Uroš Ocepek, učitelj strokovnih modulov s področja računalništva na Srednji tehniški in poklicni šoli Trbovlje ter inovator. Oktobra 2022 je prejel državno nagrado RS za izjemne dosežke na področju srednjega šolstva in bil učitelj leta 2022. Lani je dr. Ocepek predstavljal Slovenijo na svetovnem izboru Global Teacher Prize 2023.

DVORANA E1+2

10.30–11.45

Kulturno-umetnostna vzgoja kot gradnik vključujoče skupnosti na šoli in zunaj nje, predstavitev

Poudarek na vsebinah za SŠ

Sodelujejo: Lidija Butina in Meta Kalan, Srednja zdravstvena šola Ljubljana; Elvira Štumpf in Nik Zgazivoda, Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci; Mateja Zorko Pavšar in Ali Ogrizek – Šolski center Celje, Srednja šola za strojništvo, mehatroniko in medije. Dogodek povezuje Darja Štirn, Zavod Petida.

Grajenje skupnosti na šoli in zunaj nje nehote vključuje ter vabi dijake, učitelje, starše in druge k raziskovanju osebne identitete, identitete šole, prostora, v katerem bivamo s kulturno dediščino in drugimi ozadji. Skupnost od posameznika terja osebni angažma: kaj lahko jaz prispevam, kaj vidim, kaj je meni pomembno, kakšna je moja zgodba, kdo so ljudje, s katerimi sobivam in vstopajo v moj vsakdan, kaj bi drugače, kako lahko soustvarjam ...

Na predstavitvi bomo razmišljali o grajenju skupnosti in njenem povezovanju v okviru kulturno-umetnostne vzgoje. Pokazali bomo, kako šola lahko postane kulturno stičišče. Kako šola spodbuja osebni vstop v lokalni prostor in raziskuje zgodbe tamkajšnjih prebivalcev. Kako je šola lahko gonilo butičnega turizma v kraju, kar lahko ima dodatno vrednost za prišleka, saj mu razpira bolj intimen pogled na kraj s perspektive pripadnika določene socialne skupine.

Razmišljali bomo tudi, kako graditi vključujočo skupnost na šoli z interdisciplinarnim povezovanjem in iskanjem izzivov v realnem okolju dijakov ter spodbujanjem bolj osebnih vprašanj po smislu bivanja, ki nam omogočajo svoje predstave o sebi v svetu, deliti z drugimi.

Dogodek je pripravljen v sodelovanju s Centrom RS za poklicno izobraževanje.

12.30–14.00

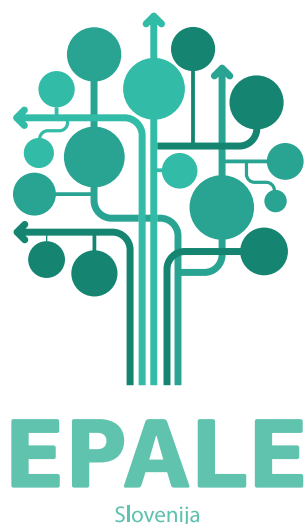
Z mednarodnim sodelovanjem ustvarjamo varen in spodbuden svet, predstavitev s primeri dobre prakse

Izvajajo: CMEPIUS – Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

Program Erasmus+, ki ga podpira Evropska unija, ponuja veliko možnosti in priložnosti mednarodnega sodelovanja in povezovanja z različnimi institucijami iz Evrope in širše. Na kratki predstavitvi vas bomo seznanili z možnostmi sodelovanja tako za vrce in šole kot tudi za različne kulturne ustanove (muzeji, knjižnice ...) in

njihove zaposlene. Za ponazoritev bomo predstavili dva primera dobrih praks.

Navdihujoči projekti vam bodo pokazali, kako lahko tudi z mednarodnimi projekti spodbujamo strpnost, sprejemanje in ustvarjamo varno, ustvarjalno okolje za vse.

14.30–16.00

Kako ohranjati »domačo« besedo v zamejstvu,
okrogla miza

Poudarek na vsebinah V, OŠ1, OŠ2

Sodelujejo: Dragana Laketič, Slovenska študijska knjižnica Celovec; Antonella Bucovaz, Dvojezična šola VŠ Pavel Petričič, Špeter; Igor Cvetko, Lutke Zapik. Povezuje: Alenka Štrukelj, urednica spletne strani za družinsko pismenost, Andragoški center Slovenije.

Skrb za ohranjanje jezika se začne v domačem okolju. Vendar pa zaradi zahtev okolja ta skrb v zamejstvu zahteva še dodaten napor ne samo staršev, temveč celotne skupnosti, da omogoči kar najbolj različne dejavnosti v domačem jeziku. Na okrogli mizi bomo slišali, kakšne priložnosti okolje v zamejstvu ponuja za spodbujanje uporabe in ohranjanje jezika, pa tudi kako skrbijo za gradnjo skupnosti skozi kulturo, ohranjanje slovenskega jezika in razvoj različnih kulturnih identitet.

Spoznali pa bomo tudi tri projekte, ki to nalogo vsak po svoje uspešno opravljajo: projekt *Beremo z Mišo*, ki na avstrijskem Koroškem spodbuja branje knjig v slovenskem jeziku; projekte, ki jih izvaja Dvojezična šola v Špetru v Benečiji, ter kamišibaj *Lutke Zapik* za ohranjanje porabskega narečja.

DVORANA E3+4

10.30–12.00

Degustacija muzejskih delavnic,
predstavitev in preskušanje muzejskih programov

Primerno za strokovne delavce V in OŠ

Izvajajo: Tina Bizjak, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije; Vesna Jerbič Perko, Marina Gradišnik in Barbara Pečnik, Pokrajinski muzej Kočevje, Muzej Ribnica, Javni zavod Trubarjevi kraji – Trubarjeva domačija – Muzejska trojka; Boštjan Kolar, Posavski muzej Brežice; Ema Marinčič, Muzej in galerije mesta Ljubljane; Barbara Drev in Ona Čepaityte Gams, Muzej Velenje; Dijana Costa, Muzej krščanstva na Slovenskem; Lea Knez in Aleksandra Ramšak, Koroški pokrajinski muzej; Vitja Dominkuš Dreu, Slovenska kinoteka

Sprogramom želimo udeležencem omogočiti neposredno izkušnjo dejavne udeležbe v izbranih programih muzejskih ustanov. Program je namenjen izkušnji ustvarjanja, ki bo v osmih muzejskih koticah potekalo intervalno. Poudarek bo na programih za vrtčevske skupine in šolsko populacijo različnih starostnih skupin.

12.30–14.00

Vodstva in delavnice kot osnovni gradnik razmerja in razumevanja med galerijo in šolsko skupino, interaktiven predstavitveno diskusijski dogodek

Izvajajo: Nina Vošnjak, Cukrarna/MGML; Lene Lekše, Mestna galerija Ljubljana/MGML; Irma Brodnjak, Galerija Murska Sobota; Nevena Aleksovski, Galerija Škuc; Maja Antončič, Center za sodobno umetnost Celje. Povezuje: Lili Šturm, MGLC Ljubljana.

Sodobna umetnost je (navkljub svojemu pregovornemu nerazumevanju) lahko odlično demokratično učno okolje. Učitelja, kustosa in učenca/dijaka postavlja v enake položaje, saj nihče med njimi/nami nima popolnoma pravih in dokončnih odgovorov na številna vprašanja, ki jih umetniška dela, razstave in konteksti odpirajo. Ti nam s svojo nepričakovanostjo in svežino tudi pomagajo videti stvari drugače in nas nenehno opozarjajo na druge točke izhodiščnega gledanja. Prav redni vodeni ogledi in udeležba na delavnicah so eno od osnovnih vsebinsko komunikacijskih orodij, ki najpogosteje in običajno tudi najprodonerje omogočijo razumeti in brati sporočila, žanre ter tehnologije sodobne vizualne umetnosti.

Predstavitve bo izvedena kot diskusijska predstavitve petih omizij s primeri dobrih praks, v zaključku dogodka bodo udeleženci soočili svoje vtise.

16.00–17.30

Degustacija muzejskih delavnic, predstavitve in preskušanje muzejskih programov

Poudarek na vsebinah za V in OŠ

Izvajajo: Vesna Jerbič Perko, Marina Gradišnik in Barbara Pečnik, Pokrajinski muzej Kočevje, Muzej Ribnica, Javni zavod Trubarjevi kraji – Trubarjeva domačija – Muzejska trojka; Mateja Kakež, Pokrajinski muzej Koper, enota Ilirska Bistrica; Tadeja Trajkovski, Galerija Božidar Jakac, Kostanjevica na Krki; Ana Debeljak, Gorenjski muzej; Ana Čič, Notranjski muzej Postojna; Doroteja Fon, Prirodoslovni muzej Slovenije; Simona Žvanut, Loški muzej Škofja Loka; Gregor Jerman in Daša Marolt, Zasavski muzej Trbovlje

S programom želimo udeležencem omogočiti neposredno izkušnjo dejavne udeležbe v izbranih programih muzejskih ustanov. Program je namenjen izkušnji ustvarjanja, ki bo v osmih muzejskih kotičkih potekalo intervalno. Poudarek bo na programih za vrtčevske skupine in šolsko populacijo različnih starostnih skupin.

DVORANA ALME KARLIN

10.30–12.00

Prostori ustvarjalnosti mladih, pogovor

Poudarek na vsebinah za SŠ in študente

Sodelujejo: Nina Ostan, Naša Kolenik in Mila Fatur Škof, Gimnazija Poljane; Andreja Džakušič, Gimnazija Celje – Center, Anja Lavrenčič, UL Akademija za glasbo; študenta UL Akademije za gledališče, radio, film in televizijo ter Akademije za likovno umetnost in oblikovanje

V pogovoru bomo razmišljali o prostorih ustvarjalnosti mladih, ki jih omogočajo vzgojno-izobraževalni zavodi, fakultete in kulturne ustanove, ter ki spodbujajo njihovo dejavno participacijo.

Na ljubljanski Gimnaziji Poljane so v letu 2023 odprli galerijo G+ (+ PLUS – poljanski laboratorij ustvarjalne skupnosti), prenovljeno krilo kleti, ki vključuje razstavne prostore, prostore za druženje in ustvarjanje. Prostori so namenjeni predvsem umetniškemu izražanju dijakinj in dijakov, ki so bili tudi aktivno vključeni v proces nastajanja galerije.

Prostore celjske galerije AQ je v letu 2022 prevzela v petletno upravljanje Gimnazija Celje – Center (GCC), kjer od leta 2004 poteka tudi umetniški program likovne smeri. Galerijo AQ v celoti vodijo dijaki gimnazije.

Univerza v Ljubljani (UL) zagotavlja študentom različne možnosti podpore pri razvoju in predstavitvi umetniške dejavnosti. Od leta 2019 v sodelovanju z Banko Slovenije izvaja skupen projekt Mala galerija BS in pod strokovnim vodstvom kuratorja predstavlja projekte študentov UL, ki se dotikajo širokega nabora problematik sodobne kulture in umetnosti. V letu 2023 je odprla svoja vrata Galerija UL, v kateri so študentje dobili dodaten dragocen prostor, namenjen predstavljanju žive umetniške, arhitekturne, oblikovalske in druge ustvarjalnosti. Številna sodelovanja in povezovanja UL od leta 2022 objavlja v svojem e-mesečniku *kULTurnica*, ki prav tako daje prostor za ustvarjalnost njenih študentov, in sicer z ilustracijo vinjet vsakokratne številke.

Dogodek je del Meseca kULTure 2024, ki marca poteka v organizaciji Centra za obštudijsko dejavnost Univerze v Ljubljani ter v sodelovanju s članicami UL in Študentskim domom Ljubljana.

**kul
TUR
NICA**

12.30–13.30

Staranje je za stare, ne zame, pogovor s pravljico

Poudarek na vsebinah za V in OŠ

Izvajata: Ivana Djilas, gledališka režiserka, ter Špela Frlic, pripovedovalka in pisateljica

Ustvarjalki na področju pripovedovanja in gledališča z bogatimi praktičnimi izkušnjami se bosta pogovarjali o prezentaciji starosti, staranja in medgeneracijskih odnosov v pravljicah, literaturi in gledališču za otroke. Starost je nekaj, o čemer se še odrasli ne znamo pogovarjati. Podobe staranja in smrti še sami od sebe odmikamo in celo skrivamo. Toliko »lepih« tem je, zakaj bi se že na začetku z otrokom pogovarjali o koncu? Se ne bi raje pogovarjali o čem lepšem? Kako prikazovanje starejših ljudi v pravljicah vpliva na naš odnos do ljudi okrog nas? Ali nas je strah starejših? Verjamemo v njihovo modrost? Kako so nas zaznamovali liki iz zgodb, ki smo/so nam jih brali, ko smo bili majhni? Katere predsodke in stereotipe o starejših nevede prenašamo naprej na mlajše generacije? Kaj je vloga umetnosti v vključevanju vseh generacij v družbo? V hollywoodskem filmu *Barbie* se popolna Barbi usede poleg starejše ženske in ji reče: »Lepa si,« in stara gospa ji odgovori: »Vem.« Ali je to način, kako spremeniti videnje starega telesa? Špela Frlic in Ivana Djilas bi se radi o tem pogovarjali z vami ter vam za povrh povedali še kakšno pravljico in anekdoto.

Fotografija iz predstave *Nevidna ženska, ki sta jo soustvarili Špela Frlic in Ivana Djilas.*

14.00–15.30

Medgeneracijsko branje, okrogla miza

Sodelujejo: Tjaša Urankar, Javna agencija za knjigo RS; Andreja Mezinac, Nacionalni inštitut za javno zdravje; Vida Tivadar, OŠ Cvetka Golarja Ljutomer; Vanja Kačič in Vesna Junger, POŠ Kotlje; Tina Pajnik, OŠ Vide Pregarc,

Ljubljana. Povezuje: Tilka Jamnik, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS.

Na okrogli mizi bomo spregovorili o pomenu medgeneracijskega branja za globlje razumevanje literature in poglobljanje medosebnih odnosov med bralci. Izpostavili bomo deset let projekta medgeneracijskega branja in lansko vseslovensko akcijo *Pokloni čas, polepšaj dan*, s katero se je Nacionalni inštitut za javno zdravje v letu 2023 uspešno pridružil medresorskemu projektu *Nacionalni mesec skupnega branja (NMSB)* in jo z vsemi deležniki NMSB pripravlja tudi letos. Sodelujoče bodo predstavile primere dobrih praks medgeneracijskega branja: pogovor mladih in odraslih bralcev o prebrani mladinski knjigi; družinsko branje, medvrstniško branje, branje mladih v domovih starejših in branje otrok s posebnimi potrebami. Predstavile bodo tudi informacije, ki so pripravljene na spletni strani NMSB za spodbujanje medgeneracijskega branja in povabile udeležence, da tovrstne dogodke predstavljajo v dogodkovniku NMSB: www.pismen.si.

GALERIJA CANKARJEVEGA DOMA

Maria Lassnig: Risbe in slike, razstava

Cankarjev dom v sodelovanju z Maria Lassnig Foundation

Ob 10. obletnici smrti Marie Lassnig (1919–2014), ene najpomembnejših avstrijskih in mednarodno priznanih umetnic, v Cankarjevem domu pripravljajo njeno prvo samostojno razstavo v Sloveniji.

Lassnigova je poznana zlasti po svojih psihološko ekspresivnih avtoportretih in konceptu t. i. *body awareness*. Na svoji izjemni umetniški poti je ustvarila bogat slikarski in risarski opus, posvečala pa se je tudi filmskemu ustvarjanju (animirani film). Živela je v zavzetem dialogu s svojo umetnostjo, ki je tvorila ključno prvino njenega bivanja.

Ob razstavi bo organiziran tudi poseben izobraževalni program za otroke in mladino (šolske skupine in izven). Predstavljena bodo zlasti umetničina dela na papirju; prilagojeno posamezni starostni skupini se bodo tako udeleženci seznanili zlasti z risarsko tehniko ter se – na t. i. risarskih postajah – poskušali približati posebnemu načinu ustvarjanja Marie Lassnig (koncept v sodelovanju z izobraževalnim oddelkom Tirolskega deželnega muzeja Ferninandeum). Dodatno se bodo na vodenjih po razstavi seznanili tudi z zanimivim življenjem umetnice ter si poleg risb ogledali tudi nekaj slik in krajših filmov, ki jih je ustvarila umetnica.

10.30–11.30 in 14.00–15.00

Vodenje po razstavi s krajšo delavnico

Izvajata: Cankarjev dom

Eilige Oberwassermalerei / Maria Lassnig, Naglo slikanje na vodi / Simultano slikanje / Slikanje z dvema rokama, 1991, © Maria Lassnig Foundation / Bildrecht, Dunaj 2024.

VELIKA SPREJEMNA DVORANA in PRVO PREDDVERJE

Bazarjeva kul-pot,

samostojni ali vodeni ogled razstavnih prostorov

Razstavnih prostorov v **Veliki sprejemni dvorani** bodo namenjeni prikazu vseh področij kulturno-umetnostne vzgoje, prostor bo obiskovalcem omogočil celovit vpogled v raznovrsten in bogat svet kulture in umetnosti. Ogled bo pospremljen z informacijami o pedagoških programih za otroke in mlade ter o strokovnih usposabljanjih na različnih področjih kulture in umetnosti, ki bodo na voljo tudi v knjižnici gradiv.

Na razstavnih prostorih, ki jih pripravljamo z medresorskimi partnerji v **Prvem preddverju**, boste spoznali, kako lahko kulturo in umetnost povežemo z drugimi področji.

Mogoči bodo vodeni ali samostojni ogledi razstavnih prostorov.

Samostojen obisk razstavnih prostorov si udeleženci organizirajo sami in razporedijo v času udeležbe na strokovnem usposabljanju skozi ves dan med 8. in 17. uro. Za ogled razstavnih prostorov se udeležencem prizna v okviru strokovnega usposabljanja 45 minut, a vas vabimo, da jim namenite več časa.

Vodeni 90-minutni ogledi med 10.30 in 16.30

Na vodnih ogledih razstavnih prostorov v Veliki sprejemni dvorani bodo skozi interakcijo z obiskovalci predstavljena različna področja kulturno-umetnostne vzgoje. Na doživljajskem ogledu boste udeleženci ustvarjalno spoznali vsa področja kulture in umetnosti, ki jih lahko vključujete v svoje delo ali prosti čas.

Na koncu boste povabljeni tudi na ustvarjanje v *Prostor sobivanja*, ki ga bo pripravil kolektiv Oloop.

Za vodeni ogled razstavnih prostorov v okviru strokovnega usposabljanja se udeležencem prizna 90 minut, potrebna je predhodna prijava.

Foto: Nada Žgank

Foto: Darja Šraus Tisu

VELIKA SPREJEMNA DVORANA

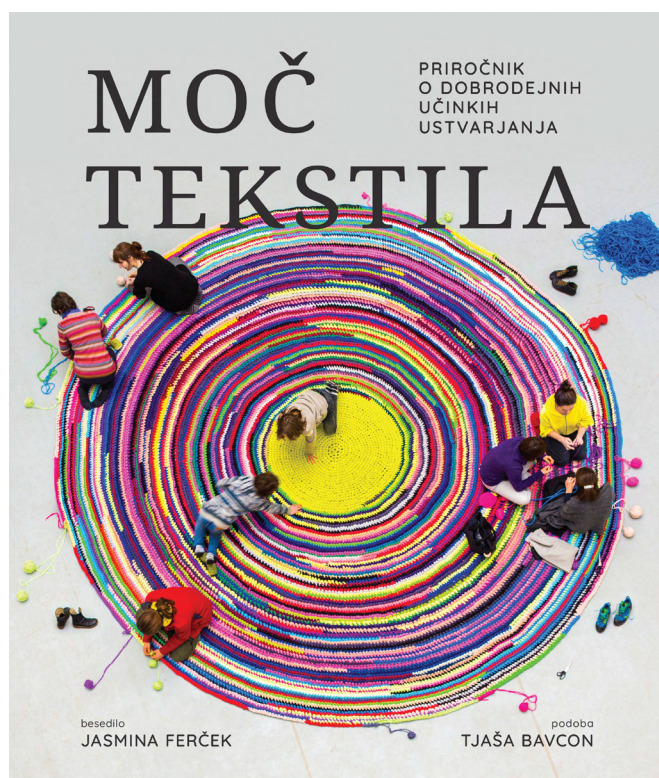
10.00–16.30

Prostor sobivanja

Izvajata: Tjaša Bavcon in Jasmina Ferček, kolektiv Oloop, asistira: Simona Korošec

Ali veste, da že ena sama oseba, ki plete ali veže, na ljudi v prostoru deluje pomirjujoče? Kako je, ko to počne več oseb? Kako prostor sožitja ustvariti – doma, v šoli, bolnišnici ali celo v parlamentu?

Prostor sobivanja vabi, da se za nekaj časa umaknete vrvežu in se poglobite vase, v srečanje drugega in v sproščeno povezovanje skozi tekstilno doživetje. Preizkusili se bomo v vezenju portretov in ob tem na zabaven način spoznavali nove obraze, si izmenjali kaj lepega ter se ob navdihujočem listanju knjig zapletli v nikdar zaključene in izpete pogovore o ljubezni do tekstila. Z vami bosta svoja opažanja in izkušnje delili tudi avtorici knjige [Moč tekstila](#).

PROGRAM ZUNAJ CANKARJEVEGA DOMA

DRUŠTVO SLOVENSkih PISATELJEV, TOMŠIČEVA ULICA 12

11.00–12.00

Vila, miška, čaj in še kaj,
voden ogled pisateljske vile

Poudarek na vsebinah za V in OŠ

Izvajata: Majda Koren, Društvo slovenskih pisateljev

Društvo slovenskih pisateljev bo predstavilo svoj novi program pravljичnega vodenja po pisateljski vili na Tomšičevi, kjer društvo domuje. Podajte se po stopinjah številčne miške družine, ki prebiva v hiši, njihove služkinje miške in hišnika medveda, ki nas popeljejo po zgodovini vile in odkrtno vrata v dandanašnje dogajanje v njenih prostorih. Ob zgodbi in čaju gostimo otroke iz vrtcev in osnovnih šol, pravljичno popoldne lahko pričaramo tudi starejšim mladincem v tretjem življenjskem obdobju ali pa organiziramo nepozabno praznovanje literarno obarvanega rojstnega dne.

Vir: arhiv DSP

15.00–16.30

Spolna vzgoja II: Borba,

multimedijška predstava s pogovorom

Poudarek na vsebinah za mlade 16+

Produkcija: Nova pošta (Slovensko mladinsko gledališče in Maska Ljubljana), Društvo Mesto žensk; avtorji: Tjaša Črnigoj, Sendi Bakotić, Vanda Velagić, Tijana Todorović, Lene Lekše; režija: Tjaša Črnigoj; performerki: Sendi Bakotić, Vanda Velagić

Borba se vrača v čas med drugo svetovno vojno in po njej, ko je bil abortus prepovedan, koncept posilstva zakonskega partnerja pa v pravnem smislu ni obstajal. Takrat je t. i. epidemija (nestrokovno opravljenih) splavov terjala življenje številnih žensk. Ustvarjalke orišejo oblikovanje za tisti čas napredne politike na tem področju: razvoj ideje o načrtovanju družine kot človekove pravice ter o pravici do spolne vzgoje. V času retradicionalizacije družbe in politik, ki znova prevprašujejo pravico do varnega abortusa in kontracepcije, se zdi, da še zdaleč ni samoumevno, da telo ženske pripada zgolj njej sami, pač pa se je za to še vedno in že spet treba boriti.

Predstavi sledi pogovor o seriji predavanj-performansov *Spolna vzgoja II*, katere izhodišče je bila doktorska disertacija zgodovinarke in slovenistke Maje Vehar. Pogovor z ustvarjalkami in dr. Majo Vehar bo vodila teatrologinja in gledališka kritičarka dr. Zala Dobovšek.

Foto: Nada Žgank

17.00–17.45

Podelitev nagrade Zlata kocka

Izvajajo: Barbara Viki Šubic in Lana Topolovec, Center arhitekture Slovenije, ter Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije

Nagrada zlata kocka predstavlja kandidaturo za svetovne nagrade *UIA Architecture & Children Golden Cubes Award* programa Igriva arhitektura. Cilj razpisanega natečaja in nagrad je priznati, spodbujati in podpirati posameznike in organizacije, ki polagajo temelje arhitekturne kulture ter pomagajo otrokom in mladim od vrtca do vključno 18. leta razumeti arhitekturno zasnovo in procese, ki oblikujejo naše okolje. To jim bo pomagalo, da bodo kot odrasli državljani lahko učinkovito sodelovali pri ustvarjanju in pametni uporabi kakovostne arhitekture, ki je prijazna do človeka, trajnostna ter spoštljiva do okolja in konteksta prostora.

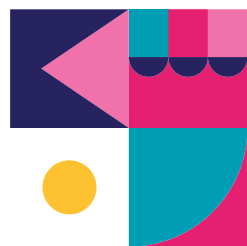
Center arhitekture Slovenije je novembra 2023 ob podpori Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije objavil javni natečaj za pridobitev projektov za izobraževanje otrok in mladostnikov o arhitekturi in grajenem okolju. Natečaj je del mednarodnega natečaja, ki ga razpisuje Svetovna zveza arhitektov (UIA).

Nagrade natečaja *Zlata kocka* so podeljene tistim, ki za otroke in mladostnike pripravljajo programe in projekte iz arhitekture in grajenega okolja. Za nagrade se lahko potegujejo vzgojno-izobraževalni zavodi, druge ustanove, posamezniki in mediji. Natečaj je razpisan vsaka tri leta, in sicer v štirih kategorijah: ustanove, vzgojno-izobraževalni zavodi/šole, tiskani mediji in avdiovizualni mediji.

**ZLATA KOCKA
GOLDEN CUBE
2023**

Avtorjem fotografij in slikovnega gradiva se zahvaljujemo za brezplačno objavo

Kulturni bazar

2024

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SOLSTVO

 cankarjev dom

Partnerji

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

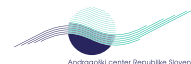
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

CMEPIUS
Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

CPI
CENTER RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

Častna pokroviteljica

Medijski partner

Medijski pokrovitelj Kulturnega bazara 2024 je Mladinska knjiga Založba.

CicibAN **Cicido**